

DEFENSIO ARISTOPH.

Cætera per se quisque aut ex illo petat ad imitationem, aut noua inueniat, quæ alij queant imitari. Hactenus Scaliger. Quod si ergo Plutarchus alia non habuit, quæ in verbis Aristophanicis castigaret, præter ea, quæ superioribus exemplis commonstrare uoluit: sanè miror, qua fronte hanc atrocem in illum clausulam, quasi correlarium, subiungere sit ausus. Habet nimirum (inquit) in apparatu uerborum aliquid Tragicum, non Comicum (cur autem tragicè & magnificè in Comœdia loquatur miles gloriosus Lamachus, & alij quidam, causa iam dicta est) proteruum, pedestre: obscuritatem, communitatem, fastum, elationem, loquacitatem, nugas, quæ nauseam cieant. Bona uerba Plutarche. Nam talem esse dictionem Aristophanis, nunquam probabis. Sequitur altera criminatio, in qua non uerba tantum, sed etiam uerborum compositio, & ipsa *φεισσις* seu *λέξις* reprehenditur, tanquam inæqualis, difformis, varia, & à seipsa multum dissimilis: hoc est, alibi depressa & humilis, alibi elata & sublimis, cum ex aduerso Menandri oratio simplex, plana, æquabilis, & sibi per omnia sit similis. Quod ipsum comparatione quadam petita ab opificibus, illustrat. Nam cum nemo sutorum tam industrius sit, qui unum calceum possit effingere, omni sexui & cuius ætati accommodum, Menander, Plutarcho auctore, tam conformi sermone usus est, ut is omni ætati, omni statui, omni sexui congruat. Hoc quàm uerum sit, non uideo, nisi tantum uerborum proprietatem, & eorundem connexionem, hoc est, sermonem Grammaticum, hic intelligi uelit. Aliàs enim Comica oratio non est eadem seruo & hero. Neque enim eodem modo affecti atque animati sunt ambo, neque easdem res in actionibus ambo tractant. Quare intererit multum, Dauusne loquatur an Heros? Et honestæ matronæ sermo, à meretricis oratione tantum abest, quantum à cælo abest terra. Diuersissimus certè est sermo Strepsiadæ à sermone Phidippidæ, & Socratis oratio ab oratione Lysistratæ, si res spectes. Eadem nihilominus, & æquabilis oratio, si uerba & compositionem consideres. Nam quomodo hoc uerum sit de Aristophanis Comœdiis, quod tam dissimilis loquendi character in illis reperiatur: ego nondum uideo. Dicit quidem à Plutarcho: sed non probari audio. Quod si parodias Aristophanicas notat, quibus ille Tragicæ dicta, leui immutatione in risum uertit: tum antè excusatus est à Scaligero Aristophanes. Sin Euripides introductus, itémque Æschylus, poëtæ Tragicæ, in scena dicunt grandiloquentius, eo ipso poeta decorum spectasse, non neglexisse uidetur. Taceo, quod interdum data opera Tragicam in re ludicra affectat grandiloquentiam, ut uel risum moueat, uel certè Euripidem, cæterósque Tragicos falsè derideat. Nec dissimilitudinem *φεισσις* Aristophanicæ arguit, quod *μυμητικῶς* seu *ἀφρηνητικῶς*, Homeri, Pindari, & aliorum uersus suis admiscet: præsertim cum id appositisimè fecerit Aristophanes. Unum uidetur pro Plutarcho facere, quod odæ in choris, in quibus Dij Deæque inuocantur, aliquid *ζαυμῶτες* spirant, quàm reliqua oratio. Sed illam grauitatem requirebat ratio chori, qui canebat suas strophas, adhibitis etiam tibiæ modis. Id quod omnes docti norunt, & facillè item intelligunt. Sed Menandri ætate nullus erat chori usus, in noua Comœdia. Id quod exemplis confirmare possem, si iudicio doctorum diffiderem. Quod autem tertio loco, ex hac altera reprehensione infert Plutarchus, propter sermonis iustam inæqualitatem, ne decorum quidem in personis obseruatum ab Aristophane: id perinde uerum est, ut illud alterum fuit, quod de sermonis dissimilitudine obiecit. Regi uult Plutarchus affingi fastum & superbiam: Oratori uim dicendi: mulieri simplicitatem: homini otioso sermonem pedestrem, seu humilem: negotioso & mercatori arrogantem & insolentem: atque hæc omnia ab Aristophane neglecta esse dicit. Primum pro Aristophane respondeo, non omnibus Regibus affingendum in Comœdia fastum, cum multi sint mansueti, clementes: sed illis tantum, qui tales sunt. Neque uerò *ὀγνησίης* oratio Regem Comicum per omnia decet: sed tantum Tragicum: cum Reges propriè ad Tragicam, non ad Comœdiam pertineant. Deinde simplicitatem in mulierum orationibus rectè neglexit Aristophanes, cum fœminæ sua natura non sint simplices: sed duplices, callidæ & uersutissimæ. Quod uerò in Concionatricibus orationes Rhetoricas attribuit fœminis: sicut etiam in Thesmophoriazusis & Lysistrata, id sua quadam ratione facit, transmutatis fœminis in uiros, & adhibitis in scenâ iustis cautelis, ut iure non possit ob hanc rem obiurgari. Nam ubi proposuit ex fœminis facere uiros, & imperium ciuium transferre ad mulieres, tanquam hæc multò sapientiores essent illis, ibi ex necessitate ipsis etiam uiriles orationes affingit.

Quam